

1. Oravský hrad

Hrad (1.a,b) je historickou dominantou Oravy. Stojí na 112 m vysokom trale a jeho terajšia podoba je výsledkom budovania stavieb v 13.-18 storočí v románskom, gotickom, renesančnom a barokovom slohu. Svojim usporiadaním znázorňuje spôsob života na hrade v minulosti. Hrad nebol nikdy dobytý, či zničený vojenskou silou. Počas prehliadky návštevník prechádza jednotlivými časťami hradu rozdelenými na historickú, prírodovednú, a vlastivedno-etnografickú expozíciu. Na hrade sa organizuje množstvo sprievodných podujatí (nočné prehliadky hradu, Tajomný hrad, Rozprávkovo strašidelný hrad, Turzov remeselnícky jarmok, Vianoce na Oravskom hrade ...).

2. Exkurzný kameň pri Oravskom Podzámku

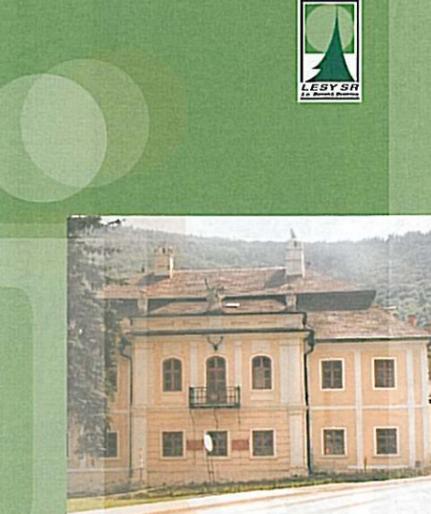
Pamätný kameň (2) bol postavený na pamiatku exkurzie riaditeľov štátnych lesov a statkov Republiky československej, ktorá sa konala v roku 1930.

3. Expozícia histórie lesníctva na Orave

Expozícia je rozdelená na štyri časti, ktoré sú venované: organizácii lesného hospodárstva a osobnostiam lesníctva na Orave (3.a), hospodárskej úprave lesov, ťažbe, doprave dreva a drevárenskému priemyslu, významu lesa, lesným drevinám, obnove a ochrane lesa (3.b), histórii poľovníctva a poľovnej zveri.

Budova (4.a) bola postavená v roku 1797. V období Uhorska tu sídlil lesný a taxačný úrad Oravského kompososorátu. Kompososorát bol spolkom spolujateľov Oravského panstva, ktorý vznikol v dvadsiatich rokoch 17. storočia. Najvýznamnejším odborníkom, ktorý tu pôsobil bol vrchný lesmajster W. Rowland, ktorý výrazne povzniesol lesné hospodárstvo na Orave. Od roku 1923 v budove sídlilo Riaditeľstvo Oravského kompososorátu a po poštátnení Riaditeľstvo štátnych lesov. V súčasnosti je miestom expozície História lesníctva na Orave, sídlom lesnej správy, archívu a lesnej informačnej kancelárie. Na budove sú umiestnené pamätné tabule W. Rowlanda (4.b) a A. Kavuljaka – významného oravského historika.

4. Budova bývalého Oravského kompososorátu

11. ODŠTEPNÝ ZÁVOD NÁMESTOVO

5. Kubínska hoľa 1346 m.n.m.

Najznámejší vrch Oravskej Magury (5.a) spretými solitérmi smereka poznačenými drsnými klimatickými podmienkami (5.b). Z jej hrebeňa sú veľmi pekné panoramatické výhľady (5.c, 5.d) na Malú Fatru, Choč, Západné Tatry a Oravské Beskydy. Kubínska Hoľa je vyhľadávaným zimným strediskom, a to nielen vďaka kvalitným zjazdovkám, ale aj možnostiam hrebeňových túr pre milovníkov bežeckého lyžovania.

Choč (6) je považovaný za jeden z najkrajších vrchov Slovenska. Z vrcholu je kruhový výhľad na všetky horstvá severného Slovenska. V roku 1982 bol vyhlásený za národnú prírodnú rezerváciu, predmetom ochrany sú osobité botanické (vápencová flóra), zoologické, krajinnárske a geologické hodnoty.

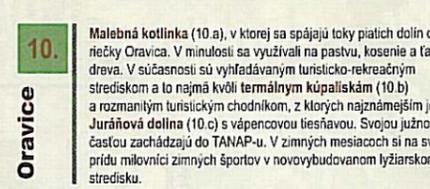
7. Veľký Rozsutec 1610 m.n.m.

Vlízaz súťažou o najkrajší vrch Slovenska (7). Dominánciu národného parku Malá Fatra. V roku 1967 bol vyhlásený za národnú prírodnú rezerváciu. Geologické podložie je tvorené vápencom a dolomitom. Zachovali sa tu lesné porasty s prirodzeným drevinovým zložením. Vyznačuje sa nezvyčajne pestrou flórou a faunou s asi 2000 druhmi živočíchov a takmer všetkými druhmi chránených rastlín SR.

8. Rieka Orava

Rieka (8.a) bola v roku 1997 vyhlásená za chránený areál zameraný na ochranu zachovalých riečnych ekosystémov s bohatou faunou a flórou. Rieka a jej prítoky bola zaradená do Ramsarského zoznamu medzinárodne významných mokradí. Rybárom ponúka dostatok možností na kvalitnú rybačku. Najväčším lákadlom je v jesenných mesiacoch lov hlavátky (8.b).

9. Jelešňa

Národná prírodná rezervácia (9) vyhlásená v roku 1984. Ochrana stredného a dolného toku riečky Jelešňa, jej brehovej vegetácie prirodzeného biotopu vzácných a pôvodných živočíšnych druhov (vydra riečna a iné).

11. Pamätná tabuľa Antona Kocjana

Anton Kocyan patril medzi významných lesníkov a prírodovedcov, bol vynikajúcim preparátorom a autorom mnohých zoologických zbierok pre Oravské kompososorálne múzeum, ale aj pre iné múzeá. Pamätná tabuľa (11.a) je umiestnená na budove bývalej lesnej správy v Oraviciach (11.b), v ktorej počas svojho života pôsobil.

12. Skorušina 1314 m.n.m.
Najvyšší vrchol Skorušinských vrchov západne od Oravíc (12.a). Na vrchole je umiestnená vyhliadková veža (12.b), z ktorej je pekný výhľad na Roháče (12.c) a homú Oravu. Hrebeňom Skorušinských vrchov vedie obľúbená trasa lyžiarskeho prechodu.

13. Babia hora 1723 m.n.m.

Najvyšší vrchol v Západných Beskydách (13.a,b) na slovensko-poľskej hranici. Babia hora je jednou z najstarších prírodných rezervácií, bola vyhlásená už v roku 1926. Rezerváciu tvoria pralesovité jarabinové smrečiny, subalpínsky stupeň kosodreviny a vysokohorské alpské lúky. Predmetom ochrany sú subalpínske a alpské druhy rastlín a živočíchov. Najzaujímavejším rastlinným druhom je rožec alpský (13.c), ktorý sa nevyskytuje nikde inde na Slovensku ani v Poľsku. Zo Slanej vody na Babiu horu je zriadený slovensko-poľský náučný chodník (13.d).

14. Slaná voda a Hviezdoslavova aleja

Slaná voda je lokalita na úpätí Babej hory, kde vyvierajú pramene s jódovo-brómovou vodou. V roku 1863 tu boli zriadené kúpele, po roku 1918 však tieto postupne zanikli. V blízkosti prameňov sa nachádza chata Slaná voda (14.a), pri ktorej sa začína náučný chodník smerujúci na Babiu horu. Od Slanej vody tento chodník prechádza Hviezdoslavovou alejou (14.b) tvorenou smrekovými solitérmi.

15. Hviezdoslavova horáreň
Pôvodne hájovňa na Rovniach pod Babou horou dnes Hviezdoslavova horáreň (15.a), svoje pomenovanie získala podľa známeho slovenského básnika P.O. Hviezdoslava (15.b), ktorý ju pravidelne navštevoval v čase svojich pobytov v kúpeľoch Slaná voda. Práve tu sa inšpiroval k napísaniu svojho vrcholného diela Hájnikova žena. V horách je umiestnená stále expozícia tohto diela a v jej blízkosti je zriadená pamätná izba spisovateľa Mila Urbana.

16. Tisovnica

Prírodná rezervácia, rašelinisko vrchoviskového typu (16.a) so smrekom, borovicou, kosodrevinou, čučoriedkou a ďalšími typickými druhmi flóry. Nachádza sa v údolí riečky Polhoranky. Zo vzácných rastlinných druhov tu nájdeme andromédku sivolistú (16.b), ktorá je typickým rašeliniskovým druhom.

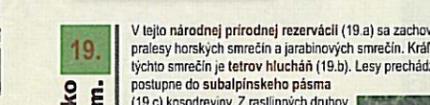
17. Tajch Borsučie

Bývalá vodná nádrž v Borsučom pri Oravskej Polhore. Bola postavená v roku 1825 Oravským kompososorátom a slúžila na prepravu dreva. Dodnes sa zachovala hrádzka (17.a), na ktorej je umiestnená komunikácia s alejou, výpustný objekt v hrádzi (17.b) a pôvodná vývoda dna toku pod hrádzou (17.c).

18. Diviacia obora na Slanej vode

Obora (18.a) bola postavená v roku 1994 a má výmeru 1,4 ha. Ponúka jedinečnú príležitosť bližšie sa stretnúť s diviачou zverou (18.b).

19. Pilsko 1557m.n.m.

V tejto národnej prírodnej rezervácii (19.a) sa zachovali rozsiahle pralesy horských smrečín a jarabinových smrečín. Kráľom vtákov týchto smrečín je tetov hlucháň (19.b). Lesy prechádzajú postupne do subalpínskeho pásma (19.c) kosodreviny. Z rastlinných druhov sú tu typické soldanelka uhorská a cesnak hadí (19.d), zaujímavým je výskyt rašeliniských druhov.

21. Pamätný kameň W. Rowlanda v Zákamennom

Jeden zo série pamätných kameňov W. Rowlanda (21) bol postavený 9.6.1878 za prítomnosti profesorov, poslucháčov treliého ročníka Uhorskej kráľovskej lesníckej akadémie a tunajších lesníkov. Pôvodne umiestnený v lokalite Kovaľov vrch, dnes pred budovou lesnej správy v Zákamennom.

22. Oravská priehrada

Najväčšia vodná nádrž na Slovensku (22) s rozlohou 35 km², bola postavená na sútoku riek Bielej a Čiernej Oravy v roku 1954. Pri výstavbe bolo úplne zaplavených päť obcí, časť Námestova a Bobrova. Nad vodnou hladinou ostal vrch nad obcou Slanica, ktorý dnes vytvára Slanický ostrov a Vtáčí ostrov. Severná časť priehrady bola vyhlásená za chránený areál s výskytom vzácných druhov vodného vtáčtva ako sú potáplice, volavka biela a i. Vodná nádrž poskytuje veľa možností pre milovníkov vodných športov. Tlto si prídu na svoje pri jachtingu, surfinhu, plávaní, člnkovaní i športovom rybárčení.

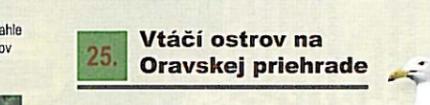
23. Klinské rašelinisko

Rašelinisko (národná prírodná rezervácia) je pozostatkom rozsiahlych rašelinísk v Oravskej kotlině (23.a), ktoré zatopila voda Oravskej priehrady. Zo vzácných druhov rastlín sa tu vyskytuje rojovník močiarny, päpíkničky pošvaly a tiež vzacna mäsozravná rastlinka rosička okružiolistá (23.b).

24. Slanický ostrov

Slanický ostrov (24.a) je prírodnou pamiatkou, ktorého dominantou je barokový kostol z 18. stor. s nainštalovanou expozíciou tradičnej ľudovej plastiky a maľby. Pod lipovou alejou v blízkosti kostola sú umiestnené ukážky oravského ľudového kamenárstva. Počas letnej sezóny na ostrov premáva výletná loď (24.b) so Slanickými Prasadami a laktiež z Ostravy pri hoteli Gorál.

25. Vtáčí ostrov na Oravskej priehrade

Vtáčí ostrov (25.a) bol roku 1973 vyhlásený za chránený areál z dôvodu výskytu vzácných a zriedkavých druhov vodného vtáčtva ako: potáplice, volavka biela, žerav popolavý. Medzi početné druhy tu patria čajky (25.b), kačice, chocholáčky a potápky.

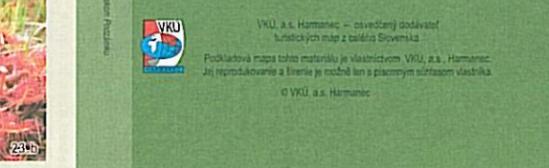

26. Pamätný kameň W. Rowlanda v lokalite Grúniky

Lokalita Grúniky s pamätným kameňom (26.a) sa nachádza medzi obcami Mútna a Novot. W. Rowland (26.b) bol v rokoch 1864-1883 lesmajstrom Oravského kompososorátu a významným priekopníkom moderného lesného hospodárstva. Kameň obsahuje text s odkazom aj pre ďalšie generácie so znením: Opatrujme naše lesy, lebo ony sú pre naše žitie i zdravie osožné. W. Rowlandovi a pánu riaditeľovi grófovi Zichymu venoval lesný personál z Mútneho.

Tento materiál vytvorili LESY SLOVENSKEJ REPUBLIKY, a.p. Banská Bystrica pre potreby lesných informačných kancelárií. Autor textu: Ing. Martin Holubák, Ing. Radoslav Čorko. Autor fotografií: Ing. Martin Holubák a kolektív OZ Námestovo. Grafický náhľad a rozpracovanie: Mária Gáborová. Siatka: MLC Zvolen, oddelenie reprografie. Autorská spracovacia: Ing. Ján Mílovský, ČSČ. Vytlačil: VKU, a.s., Harmanec. Rok vydania: 2006, vydané prev. LESY Slovenskej republiky, a.p. Num. SNP 8. 973 66 Banská Bystrica. Tel: 043 43 44 111. E-mail: lesy@lesy.sk. www.lesy.sk. © LESY SR, a.p. Banská Bystrica.

28. Paráč

Predmetom ochrany v tejto prírodnej rezervácii (28.a) sú zachované pralesovité porasty (28.b) vysokohorských smrečín s jarabinou. Zo sveta živočíchov medzi významné druhy patrí tetov hlucháň a orol kriľavý. Z chránených druhov rastlín tu rastú soldanelka uhorská a korľúza mathliolova.

29. Pamätný kameň W. Rowlanda na Pánskom kopci

Ďalší z pamätných kameňov (29) venovaných významnému lesníkovi je umiestnený na slovensko-poľskej hranici pri obci Oravská Lesná.

30. Diviacia obora na Ústrigu

Oboru zriadili roku 1996 pred obcou Oravská Lesná na území s výmerou 1,08 ha. Služí na chov diviачej zveri (30). Návštevníkom umožňuje nahliadnúť na život tohto druhu lesnej zveri a bližšie ho spoznať.

31. Úzkorozchodná železnica (31.a) z Lokce do Oravskej Lesnej bola postavená v roku 1917, o deväť rokov neskôr bola spojená s kysuckou železnicou, ktorá viedla až do Ošedádnice. Použil sa unikátny systém úvratí (31.b), ktorý je v Európe ojedinelý a podobné systémy možno nájsť len v Južnej Amerike. Na oravskej strane sa dodnes zachoval úsek Tanečník – sedlo Beskyd, ktorý je momentálne v rekonštrukcii. Na kysuckej strane premáva vláčik v Múzeu kysuckej dediny vo Vychlavke.

32. Kubinyho studnička

Studnička (32.a) s pamätnou tabuľou (32.b), ktorú v roku 1888 na pamiatku právneho riaditeľa Oravského panstva M. Kubinyho postavili občania Vyšného Kubína a Demánovej.

